

NL

NL

NL

EUROPESE COMMISSIE

Brussel, 30.11.2010
COM(2010) 686 definitief

2003/0132 (NLE)

Gewijzigd voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

**betreffende de toetreding van de Europese Unie tot het Protocol van 2002 bij het
Verdrag van Athene inzake het vervoer van passagiers en hun bagage over zee van 1974**

TOELICHTING

1. Doel van het oorspronkelijke voorstel

Het voorstel voor een Besluit van de Raad - COM (2003) 375 - AVC/2003/0132 – werd door de Commissie ingediend op 24 juni 2003.

Het Protocol van 2002 bij het Verdrag van Athene inzake het vervoer van passagiers en hun bagage over zee van 1974 (hierna: het Protocol van Athene) is aangenomen onder de auspiciën van de Internationale Maritieme Organisatie (hierna: de IMO) en is een gemengde overeenkomst. De belangrijkste doelstelling van het voorstel van de Commissie was de Gemeenschap verdragsluitende partij te laten worden bij het Protocol van Athene en dat ook de lidstaten het protocol voor eind 2005 zouden sluiten.

2. Stand van de procedure

Binnen de Raad waren de onderhandelingen over dit voorstel gestart, maar werden ze in december 2003 geschorst vanwege een geschil tussen het Koninkrijk Spanje en het Verenigd Koninkrijk over de autoriteiten van Gibraltar in de context van de gemengde overeenkomsten. Dit geschil werd in december 2007 beslecht en de onderhandelingen over dit voorstel dienen te worden hervat.

De bevoegde werkgroep van de Raad was voor de schorsing van de onderhandelingen een tekst aan het voorbereiden (document 15836.03 van de Raad). Dit gewijzigd voorstel bouwt daarop verder.

3. Doel van het gewijzigde voorstel

In de periode tussen de indiening van het voorstel (juni 2003) en het moment waarop de onderhandelingen werden geschorst (december 2003) tot vandaag, is de context ingrijpend veranderd. In het gewijzigde voorstel wordt met deze recente ontwikkelingen als volgt rekening gehouden:

- In 2003 bezat de Gemeenschap de exclusieve bevoegdheid om toe te treden tot het Protocol van Athene wat de artikelen 10 en 11 betreft. Deze artikelen hebben betrekking op aangelegenheden die een invloed hebben op in Verordening (EG) nr. 44/2001 van de Raad van 22 december 2000 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken¹ (hierna: "de Verordening van Brussel") vastgestelde regels van de Unie. De Verordening van Brussel is gebaseerd op titel IV van het EG-Verdrag. De rechtsgrond voor het voorstel voor een besluit van de Raad was derhalve artikel 65 juncto artikel 300, lid 2, eerste alinea, en artikel 300, lid 3, tweede alinea, van het EG-Verdrag. In november 2005 heeft de Commissie, op grond van artikel 80, lid 2, van het EG-Verdrag een aanvullend voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad ingediend teneinde de meeste andere inhoudelijke bepalingen van het Protocol van Athene op te nemen in de EG-regelgeving (COM(2005) 592). Door de vaststelling van Verordening (EG) nr. 392/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 betreffende de aansprakelijkheid

¹ PB L 12 van 16.1.2001, blz. 1. De verordening is bindend voor alle EU-lidstaten, met uitzondering van Denemarken.

van vervoerders van passagiers over zee bij ongevallen² (hierna: "de Verordening van Athene") beschikt de Unie, voor de zaken die onder de Verordening van Athene vallen, nu over de exclusieve bevoegdheid om toe te treden tot het Protocol van Athene. Het belangrijkste onderdeel van het Protocol van Athene heeft betrekking op zeevervoer; de bevoegdheidsregels dienen als een bijkomstig bestanddeel te worden beschouwd. Gezien de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon tot wijziging van het Verdrag betreffende de Europese Unie en van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap³ op 1 december 2009, dient de rechtsgrond voor het besluit van de Raad te worden gewijzigd in artikel 100, lid 2, juncto artikel 218 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna: "VWEU").

- Niet alle bepalingen van het Protocol van Athene zijn opgenomen in de Verordening van Athene. Het Protocol van Athene blijft een gemengde overeenkomst waarbij ook de individuele lidstaten partij dienen te worden. Er moet evenwel worden vermeden dat de datum waarop het Protocol van Athene in werking treedt in elke lidstaat verschilt. Daartoe dienen de lidstaten en de Unie hun akten van toetreding (of van bekrachtiging voor lidstaten die het Protocol van Athene reeds hebben ondertekend) op dezelfde dag neer te leggen. Deze werkwijze stemt overeen met de oplossing die onlangs bij een vergelijkbare beschikking van de Raad werd toegepast⁴. Het voorgestelde besluit van de Raad werd in die zin aangepast.
- In oktober 2006 heeft de Juridische Commissie van de IMO richtsnoeren aangenomen voor de uitvoering van het Protocol van Athene en aanbevolen om, rekening houdend met de actuele situatie op de verzekeringsmarkt, voorbehoud te maken voor met terrorisme verband houdende schade. De lidstaten hebben er zich politiek toe verbonden een dergelijk voorbehoud te formuleren. Door de vaststelling van de Verordening van Athene vallen de IMO-richtsnoeren onder de exclusieve bevoegdheid van de Unie. De Unie zal dit voorbehoud derhalve formuleren bij haar toetreding tot het Protocol en dit voorbehoud moet derhalve worden opgenomen in het besluit van de Raad.

Tijdens de laatste discussies binnen de Raad over de voorgestelde Verordening van Athene (november 2007) hebben een aantal delegaties de werking van de ontkoppelingsclausule van artikel 11 van het Protocol van Athene in vraag gesteld en erop aangedrongen dit in de EU-wetgeving te verduidelijken. Uiteindelijk is dit niet opgenomen in de politieke overeenkomst. Er is voorgesteld in het besluit van de Raad een verklaring over de ontkoppelingsclausule op te nemen.

² PB L 131 van 28.5.2009, blz. 24.

³ PB C 306 van 17.12.2007.

⁴ Beschikking 2008/43/EG van 5 juni 2008 waarbij bepaalde lidstaten worden gemachtigd om, in het belang van de Europese Gemeenschap, het Verdrag van 's-Gravenhage van 1996 inzake de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen te bekrachtigen of tot dit verdrag toe te treden, en waarbij bepaalde lidstaten worden gemachtigd een verklaring af te leggen betreffende de toepassing van de interne voorschriften van het Gemeenschapsrecht, PB L 151 van 11.6.2008, blz. 36.

Gewijzigd voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende de toetreding van de Europese Unie tot het Protocol van 2002 bij het Verdrag van Athene inzake het vervoer van passagiers en hun bagage over zee van 1974

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), en met name artikel 100, lid 2, en artikel 218,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Gezien de instemming van het Europees Parlement,

- (1) Het Protocol van 2002 bij het Verdrag van Athene inzake het vervoer van passagiers en hun bagage over zee van 1974, (het "Protocol van Athene") vormt een significante verbetering van de regeling van de aansprakelijkheid van vervoerders en de schadeloosstelling van passagiers die over zee worden vervoerd. In het bijzonder voorziet het Protocol in strikte aansprakelijkheid voor de vervoerder, alsmede in een verplichte verzekering met het recht van rechtstreekse vordering tegen verzekeraars tot bepaalde maximumbedragen. Het Protocol is dan ook in overeenstemming met het streven van de Unie naar een betere wettelijke regeling van de aansprakelijkheid van de vervoerder.
- (2) Het Protocol van Athene wijzigt het Verdrag van Athene inzake het vervoer van passagiers en hun bagage over zee van 1974, en bepaalt in artikel 15 dat de twee instrumenten, tussen de partijen bij het Protocol van Athene, samen als één enkel instrument dienen te worden gelezen en geïnterpreteerd.
- (3) Het merendeel van de regels van het Protocol van Athene zijn reeds in het EU-recht opgenomen bij Verordening (EG) nr. 392/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 betreffende de aansprakelijkheid van vervoerders van passagiers over zee bij ongevallen⁵. Derhalve is de Unie bevoegd voor deze aangelegenheden. De lidstaten blijven bevoegd voor een aantal bepalingen van het Protocol van Athene, zoals de opt-outclausule op grond waarvan zij hogere aansprakelijkheidsgrenzen mogen vaststellen dan de in het Protocol van Athene bepaalde grenzen. Deze laatste elementen staan los van de elementen waarvoor de Unie bevoegd is en de lidstaten dienen, gelet op de samenwerkingsverplichting, op deze gebieden op gecoördineerde wijze te handelen.

⁵ PB L 131 van 28.5.2009, blz. 24.

- (4) De artikelen 10 en 11 van het Protocol van Athene regelen zaken die raken aan regels van de Unie als neergelegd in Verordening (EG) nr. 44/2001 van de Raad van 22 december 2000 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken⁶. De Unie bezit tevens exclusieve bevoegdheden met betrekking tot de artikelen 10 en 11 van het Protocol van Athene.
- (5) Na de toetreding van de Europese Unie tot het Protocol van Athene krijgen de regels inzake de rechterlijke bevoegdheid van artikel 10 voorrang boven de interne regels van de Unie. De bestaande regels inzake de erkenning en tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen tussen de lidstaten en tussen de lidstaten en de partijen bij het Verdrag van Lugano van 1988 betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, dan wel bij een verdrag dat dit verdrag vervangt, dienen voorrang te krijgen op de regels van artikel 11, aangezien dat artikel moet waarborgen dat rechterlijke beslissingen minstens in dezelfde mate worden erkend en ten uitvoer gelegd als op grond van het Protocol van Athene.
- (6) Het Protocol van Athene staat open voor bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding door staten en organisaties voor regionale economische integratie die zijn samengesteld uit soevereine staten die bevoegdheden inzake bepaalde bij het Protocol geregelde zaken aan die organisaties hebben overgedragen.
- (7) Op grond van artikel 17, lid 2, onder b), en artikel 19 van het Protocol van Athene kunnen organisaties voor regionale economische integratie het Protocol sluiten.
- (8) De Juridische Commissie van de IMO heeft in oktober 2006 het voorbehoud en de richtsnoeren voor de uitvoering van het Verdrag van Athene (hierna: "de IMO-richtsnoeren") aangenomen teneinde bepaalde kwesties betreffende het Protocol van Athene, in het bijzonder de vergoeding van met terrorisme verband houdende schade, te regelen.
- (9) De geconsolideerde versie van het Verdrag van Athene, als gewijzigd bij het Protocol en de IMO-richtsnoeren, is opgenomen in de bijlagen bij Verordening (EG) nr. 392/2009.
- (10) Krachtens artikel 19 van het Protocol van Athene dient een organisatie voor regionale economische integratie bij haar bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding de draagwijdte toe te lichten van haar bevoegdheid voor de bij het protocol geregelde zaken.
- (11) De Unie kan derhalve toetreden tot het Protocol van Athene.
- (12) De lidstaten die gemachtigd worden het verdrag te bekrachtigen of tot het verdrag toe te treden, dienen dit gelijktijdig te doen. Ter voorbereiding van de gelijktijdige neerlegging van hun akten van bekrachtiging of toetreding dienen de lidstaten derhalve informatie uit te wisselen over de stand van de bekrachtigings- of toetredingsprocedure,

⁶ PB L 12 van 16.1.2001, blz. 1.

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

De toetreding van de Europese Unie tot het Protocol van 2002 bij het Verdrag van Athene inzake het vervoer van passagiers en hun bagage over zee van 1974, (het "Protocol van Athene") wordt hierbij namens de Europese Unie goedgekeurd.

Artikel 2

1. De voorzitter van de Raad wordt hierbij gemachtigd de persoon/personen aan te wijzen die bevoegd is/zijn tot het Protocol van Athene toe te treden overeenkomstig artikel 17, lid 2, sub c), artikel 17, lid 3, en artikel 19 van het Protocol.
2. Bij de toetreding tot het Protocol zal de Unie de volgende bevoegdheidsverklaring afleggen:

"1. Artikel 19 van het Protocol van Athene van 2002 bepaalt dat door soevereine staten ingestelde regionale organisaties voor economische integratie die bevoegdheid hebben over bepaalde door dit protocol beheerste kwesties, dit kunnen ondertekenen, op voorwaarde dat zij de in dat artikel bedoelde verklaring afleggen. De Unie heeft besloten het Protocol te ondertekenen en zal dus die verklaring afleggen.

2. De huidige leden van de Europese Unie zijn het Koninkrijk België, de Republiek Bulgarije, de Tsjechische Republiek, het Koninkrijk Denemarken, de Bondsrepubliek Duitsland, de Republiek Estland, Ierland, de Helleense Republiek, het Koninkrijk Spanje, de Franse Republiek, de Italiaanse Republiek, de Republiek Cyprus, de Republiek Letland, de Republiek Litouwen, het Groothertogdom Luxemburg, de Republiek Hongarije, de Republiek Malta, het Koninkrijk der Nederlanden, de Republiek Oostenrijk, de Republiek Polen, de Portugese Republiek, Roemenië, de Republiek Slovenië, de Slowaakse Republiek, de Republiek Finland, het Koninkrijk Zweden en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland.

3. De onderhavige verklaring is niet van toepassing op de gebieden van de lidstaten waarop het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) niet van toepassing is en doet geen afbreuk aan maatregelen of standpunten die de betrokken lidstaten krachtens het Protocol namens en in het belang van deze gebieden kunnen vaststellen.

4. De lidstaten van de Europese Unie hebben de Europese Unie bevoegdheden toegekend met betrekking tot aangelegenheden die onder artikel 100 van het VWEU vallen: de artikelen 1 en 1 bis, artikel 2, lid 2, de artikelen 3 tot en met 16 en de artikelen 18, 20 en 21 van het Verdrag van Athene als gewijzigd bij het Protocol van Athene en de IMO-richtsnoeren. De Unie heeft deze bevoegdheid uitgeoefend door de vaststelling van Verordening (EG) nr. 392/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 betreffende de aansprakelijkheid van vervoerders van passagiers over zee bij ongevallen.

5. De lidstaten van de Europese Unie, met uitzondering van het Koninkrijk Denemarken op grond van de artikelen 1 en 2 van het Protocol betreffende de positie

van Denemarken dat is gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het VWEU, hebben de Unie bevoegdheden toevertrouwd voor aangelegenheden die onder artikel 81 van het VWEU vallen. De Unie heeft deze bevoegdheid uitgeoefend door de vaststelling van Verordening (EG) nr. 44/2001 van de Raad van 22 december 2000 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken.

6. De uitoefening van de bevoegdheid die de lidstaten uit hoofde van het VWEU aan de Unie hebben overgedragen, is uit de aard der zaak voortdurend aan ontwikkeling onderhevig. In het kader van het verdrag kunnen de bevoegde instellingen besluiten nemen die bepalend zijn voor de draagwijdte van de bevoegdheid van de Europese Unie. Derhalve behoudt de Europese Unie zich het recht voor deze verklaring dienovereenkomstig te wijzigen, zonder dat dit een absolute voorwaarde is voor de uitoefening van haar bevoegdheid in aangelegenheden die door het Protocol worden beheerst."

3. Bij de sluiting van het Protocol zal de Unie de volgende verklaring afleggen ad artikel 11, lid 3, van het Protocol:

"Beslissingen van een rechtbank van een lidstaat of van een partij bij het Verdrag van Lugano van 1988 of bij een verdrag dat dit voor de betrokken aangelegenheid vervangt, over aangelegenheden die onder het Verdrag van Athene vallen, moeten in een andere lidstaat nog steeds worden erkend en ten uitvoer gelegd overeenkomstig de desbetreffende interne voorschriften van de Unie dienaangaande, waaronder, indien van toepassing, de Overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en het Koninkrijk Denemarken betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken en het Verdrag van Lugano van 1988 of elk verdrag dat dit voor de betrokken bepaalde aangelegenheid vervangt. Artikel 11 van het Protocol van Athene is derhalve uitsluitend van toepassing op de erkenning en tenuitvoerlegging van gerechtelijke beslissingen van andere verdragspartijen dan de lidstaten van de Europese Unie, Zwitserland, Noorwegen en IJsland."

4. De op grond van lid 1 aangestelde persoon of personen formuleren het in de IMO-richtsnoeren vastgestelde voorbehoud bij de neerlegging van de akte van toetreding van de Unie tot het Protocol van Athene.

Artikel 3

De Unie en de lidstaten leggen hun aktes van toetreding tot het Protocol van Athene of de bekrachtiging daarvan, voor de lidstaten die het Protocol reeds hebben ondertekend, neer op 31 december 2011.

Gedaan te Brussel, op

Voor de Raad
De Voorzitter